

تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۷۳ به شرکت‌های تعاونی اعم از شرکت‌های تعاونی تحت پوشش وزارت تعاون، شرکت‌های تعاونی روستایی و کشاورزی و سایر شرکت‌های تعاونی مطابق بند «د» تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۷۳ اختصاص می‌یابد.

تبصره ۳- حداقل بیست درصد (۲۰٪) اعتبار تبصره (۳) به منظور اشتغال ایثارگران، آزادگان، جانبازان، رزمندگان، خانواده محترم شهدا، مفقودین، اسرا و مهاجرین جنگ تحمیلی در استان‌های جنگزده و خسارت دیدگان از حوادث غیرمترقبه اختصاص می‌یابد. معرفی ایثارگران و مهاجران جنگ تحمیلی در استان‌های جنگزده برای استفاده از تسهیلات این آیین‌نامه، بوسیله دستگاه یا نهاد ذی‌ربط انجام خواهد شد.

تبصره ۴- مبلغ پنج میلیارد (۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از اعتبار تبصره (۳) برای طرح‌های نیمه صنعتی و ابتکاری (ابتکاری اختراعی) اختصاص می‌یابد که توسط بانک ملی ایران و با معرفی سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران اعطا خواهد شد.

تبصره ۵- ده درصد (۱۰٪) از اعتبار تبصره (۳) به منظور اجرای طرح‌های علمی، فرهنگی، هنری، سینما و هتل در مراکز سیاحتی و جهانگردی، فیلم‌سازی و انتشارات اختصاص می‌یابد تا سی میلیارد ریال آن با نظر و معرفی سازمان صدا و سیما و بقیه مبالغ با نظر و معرفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یا سازمان تبلیغات حسب مورد تحت نظارت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اعطا شود.

تبصره ۶- کمیته برنامه‌ریزی استان‌ها، ستاد آزادگان، بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی موظفند حداقل چهل درصد (۴۰٪) تسهیلات اعتباری تخصیصی را جهت فعالیت بخش‌ها و دهستان‌های محروم کشور (که به تصویب هیات وزیران رسیده‌اند) اختصاص دهند. دستگاه‌های ذیربط مکلفند، گزارش مربوط به اجرای طرح‌های مناطق محروم را با نظارت

آیین‌نامه اجرایی تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۷۳ کل کشور»

سیاحتی، آموزشی (با اولویت احداث یا خرید مدارس غیرانتفاعی) و ایجاد آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آزاد، طرح‌های خود اشتغالی وزارت کار و امور اجتماعی و اشتغال مشمولین قانون بیمه بیکاری، طراحی مهندسی و طراحی مونتاژ و طرح‌های مبتکرین و مخترعین مورد تأیید سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران و طرح‌های زیربنایی آب و خاک با اولویت مناطق جنگزده و مناطق محروم روستایی و عشایری و تعاونی‌ها و ایثارگران و خسارت دیدگان از حوادث غیرمترقبه (در امر تولیدی) را که دارای توجیحات فنی، مالی و اقتصادی بوده و فقط از نظر وثیقه و سهم سرمایه‌گذاری مجری طرح با مقررات بانکها وفق نمی‌دهند، براساس مقررات این آیین‌نامه حسب مورد و به شرح مذکور در فصول این آیین‌نامه توسط بانکهای عامل پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱- اعطای تسهیلات اعتباری توسط بانکهای عامل به طرح‌های مصوب سال‌های گذشته خود پس از بررسی مجدد توجیحات مالی، اقتصادی و فنی جهت تکمیل و به بهره‌برداری رسیدن در اولویت کامل می‌باشد. بدیهی است اعطای تسهیلات اعتباری جدید به متقاضیان استفاده‌کننده از تسهیلات اعتباری سال‌های قبل منوط به تعیین تکلیف بدهی‌های معوق آنان می‌باشد.

تبصره ۲- پنجاه درصد (۵۰٪) اعتبار

هیات وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۳/۲/۲۱ بنابه پیشنهاد مشترک وزارت تعاون، وزارت جهادسازندگی، سازمان برنامه و بودجه، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دفتر امور مناطق محروم کشور ریاست جمهوری و به استناد بند «ل» تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۷۳ کل کشور، آیین‌نامه اجرایی تبصره مزبور را به شرح زیر تصویب نمود:

فصل اول - کلیات

ماده ۱- تسهیلات اعتباری موضوع تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۷۳ کل کشور از طریق بانکهای ملی ایران، صادرات ایران، کشاورزی، ملت و بانک تجارت که از این پس به اختصار بانکهای عامل نامیده می‌شوند، براساس مقررات این آیین‌نامه تأمین و پرداخت خواهد شد.

تبصره - بانک تجارت تسهیلات اعتباری موضوع این ماده را منحصراً برای تکمیل طرح‌های مصوب خود در سال ۱۳۷۰ پرداخت می‌نماید.

ماده ۲- تسهیلات اعتباری مورد نیاز طرح‌های تهیه شده در زمینه‌های کشاورزی و دامپروری (از جمله جنگل، مراتع، شیلات و آبزیان) و صنعت، صنایع روستایی، صنایع دستی و معدن، بهداشتی و درمانی، حمل و نقل، علمی، فرهنگی، هنری، ورزشی،

کمیسیون مناطق محروم استان‌ها هر شش ماه یکبار به دفتر امور مناطق محروم کشور مستقر در نهاد ریاست جمهوری ارسال نمایند.

تبصره ۷- پنج درصد (۵٪) اعتبار تبصره (۳) جهت ایجاد اشتغال برای معلولین و مددجویان تحت پوشش دستگاههای حمایتی کشور (سازمان بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی) اختصاص می‌یابد.

تبصره ۸- حداقل سی و پنج درصد (۳۵٪) از اعتبار تبصره (۳) جهت اجرای طرح‌های صنایع تبدیلی کشاورزی با معرفی وزارت جهاد سازندگی یا وزارت کشاورزی (حسب مورد) اختصاص می‌یابد.

تبصره ۹- کمیته‌های برنامه‌ریزی استانها موظفند مسایل و مشکلات اجرایی طرح‌های موضوع این آیین‌نامه، خصوصاً طرح‌های مربوط به مناطق محروم را بررسی و در مورد رفع موانع اقدام نمایند.

ماده ۳- منابع لازم جهت اجرای طرح‌های موضوع این آیین‌نامه عبارتند از:

۱- سهم سرمایه‌گذاری مجریان طرح‌های مشمول

۲- منابع داخلی بانکهای عامل

۳- منابع سایر بانکهای تجاری با نظر بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

تبصره ۱- استفاده از منابع مالی سایر بانکهای تجاری برای کمبود منابع مالی بانکهای عامل، منحصرأ از طریق بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، در قالب سیاست‌های پولی و اعتباری و به تریبی که این بانک مقرر می‌نماید امکان‌پذیر خواهد بود.

تبصره ۲- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است با هماهنگی شورای پول و اعتبار منابع اعتباری مورد نیاز این تبصره را در اختیار بانکهای عامل قرار دهد.

تبصره ۳- بانکهای عامل موظفند حداقل نرخ سود و کارمزد مصوب در هر بخش را برای تسهیلات اعتباری موضوع این آیین‌نامه اعمال نمایند.

ماده ۴- سهم هر یک از استانها از

تسهیلات بند «ب» تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۷۳ کل کشور توسط کمیته‌ای متشکل از وزرای تعاون، امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان برنامه و بودجه و رئیس دفتر امور مناطق محروم کشور - ریاست جمهوری مشخص خواهد شد.

تبصره - کمیته موضوع این ماده یکبار برای تعیین سهم هر یک از استان‌های کشور و هر سه ماه یکبار برای بررسی و نظارت بر نحوه تخصیص و مصرف اعتبارات اعطایی، تشکیل می‌شود.

ماده ۵- به منظور استفاده از تسهیلات اعتباری موضوع این آیین‌نامه لازم است در بدو امر طرح مربوط که در بر دارنده موارد زیر باشد توسط اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی تهیه و همزمان به بانک عامل (در تمامی موارد) و سازمان برنامه و بودجه استانها و ادارات کل تعاون (حسب مورد) ارائه شود:

۱- گزارش توجیهی برای اجرای طرح مشتمل بر توجیه اقتصادی، مالی و فنی.

۲- شرح عملیات اجرایی و پیش‌بینی‌ها و اطلاعات لازم در رابطه با ایجاد، بازسازی، توسعه، تکمیل و راه‌اندازی مجدد واحدهای تولیدی و سایر طرح‌های موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه.

۳- مشخصات متقاضی یا متقاضیان، چگونگی و میزان مالکیت آنان، سابق کار در رشته‌های مربوط و مهارت‌های شخصی.

۴- تعیین نحوه تأمین زمین استقرار و اجرای طرح.

۵- مجوزهای لازم مانند موافقت اصولی، پروانه دانداری، پروانه تاسیس، پروانه بهره‌برداری.

۶- برآورد میزان سرمایه لازم برای اجرای طرح به تفکیک میزان سرمایه‌گذاری ثابت و سرمایه در گردش مورد نیاز.

۷- پیش‌بینی صورتهای مالی طرح از قبیل صورت سود و زیان، گردش وجوه نقدی و ترازنامه.

۸- برآورد طول عمر مفید و طول مدت اجرای طرح همچنین طول مدت بازپرداخت

تبصره ۱- طرح‌های مربوط به سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران، آزادگان، خانواده معظم شهدا و جانبازان انقلاب اسلامی مستقیماً به بانک ملی ایران و طرح‌های زیربنایی آب و خاک با مشخصات و فرم‌های مورد عمل در سال ۱۳۷۱ به بانک کشاورزی ارائه خواهد شد.

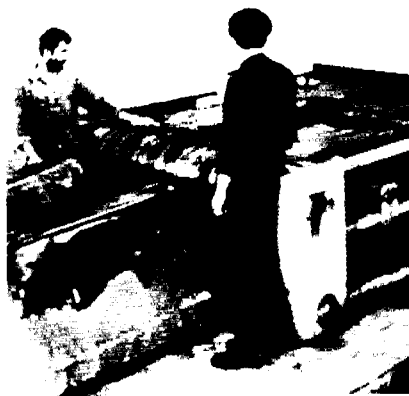
تبصره ۲- کلیه طرح‌های تبصره (۳) به هزینه اجرایی کمتر از هشت میلیون (۸/۰۰۰/۰۰۰) ریال، با ارائه پروانه تاسیس یا مجوزهای صادر شده از سوی دستگاههای ذیربط و در مورد تعاونی‌های زیر پوشش وزارت تعاون بانظر اداره کل تعاون استان و پس از تایید سازمان برنامه و بودجه استان و با رعایت مفاد این آیین‌نامه به استثنای مقررات پیش‌بینی شده در مواد (۵) و (۶) براساس دستورالعمل‌های اجرایی انواع تسهیلات اعتباری موضوع قانون عملیات بانکی بدون ربا، توسط بانک عامل پوشش مالی داده می‌شوند.

تبصره ۳- فرم مشخصات طرح پیشنهادی به بانکهای عامل که حاوی اطلاعات مورد نیاز و اولویت‌های اجرایی مربوط به نوع و ماهیت طرح‌های مختلف بخش‌های تولیدی بوده و در سال ۱۳۷۱ مورد استفاده قرار گرفته‌اند، حسب مورد در سال ۱۳۷۳ نیز ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۶- بانکهای عامل (به استثنای بانک ملی ایران و بانک کشاورزی برای طرح‌های زیربنایی آب و خاک و طرح‌های موضوع تبصره (۳) ذیل ماده (۵) که تابع ضوابط خاص در این آیین‌نامه خواهند بود) پس از بررسی‌های لازم و تشخیص این که طرح‌های پیشنهادی براساس ماده (۵) این آیین‌نامه دارای توجیحات لازم از نظر فنی، مالی و اقتصادی می‌باشد نظرات خود را حداکثر ظرف مدت سی (۳۰) روز حسب مورد به سازمان برنامه و بودجه استان یا اداره کل تعاون (برای طرح‌های تعاونی) و متقاضی اعلام خواهند نمود. سازمان برنامه و بودجه استان یا اداره کل

تعاون استان (فقط برای طرح‌های تعاونی) موظفند طرح‌های فوق را همراه بانظر بانک بلافاصله به اعضای کمیسیون مرکب از نمایندگان ذی‌صلاح و مطلع استانداری، بانک عامل، سازمان برنامه و بودجه استان، اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان، اداره کل تعاون استان، دفتر امور مناطق محروم کشور نهاد ریاست جمهوری، مدیرکل یا نماینده سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور - که بدون حق رأی در هیات کمیسیون شرکت خواهد کرد - و حسب مورد یک نفر به معرفی دستگاه ذی‌ربط (ادارات کل کار و امور اجتماعی، فرهنگ و ارشاد اسلامی، تربیت بدنی، آموزش و پرورش، بهداشت و درمان، کشاورزی، صنایع، صنایع سنگین، راه و ترابری، معادن و فلزات، جهاد سازندگی، صدا و سیما، سازمان تبلیغات اسلامی، نماینده کمیسیون ویژه نقاط محروم استان) اعلام و حداکثر یک هفته بعد در جلسه کمیسیون مطرح نمایند.

کمیسیون موظف است حداکثر ظرف مدت بیست (۲۰) روز طرح‌های مزبور را از نظر فنی، مالی و اقتصادی به دقت مورد بررسی قرار دهد و در صورت تأیید کامل طرح (با حداقل چهار رأی مثبت)، مراتب را در کمیته برنامه‌ریزی استان مطرح نماید و در صورت تصویب طرح در کمیته مذکور، بانک عامل در مورد طرح‌های با اعتبار کمتر از یک میلیارد (۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال قرارداد لازم را با متقاضی منعقد خواهد نمود.

طرح‌های مصوب با اعتبار بیش از مبلغ فوق‌الذکر می‌باید قبلاً از طریق سازمان برنامه و بودجه استان جهت بررسی نهایی و ارائه به هیات وزیران به سازمان برنامه و بودجه ارسال شود. در صورت عدم تأیید طرح، توسط بانک و کمیسیون موضوع این ماده طرح مزبور در کمیته برنامه‌ریزی استان قابل بررسی نخواهد بود.

تبصره ۱- ادارات کل تعاون در استان‌ها موظفند، عنداللزوم با همکاری سایر دستگاههای اجرایی نسبت به تهیه طرح‌های مربوط به تعاونی‌های ایثارگران اقدام نمایند و کلیه دستگاههای اجرایی ذیربط در تهیه طرح‌ها، صدور موافقت اصولی و سایر مجوزها و سایر اقداماتی که برای ارائه و اجرای طرح لازم است، همکاری خواهند نمود.

تبصره ۲- کمیته برنامه‌ریزی استان موظف است در تصویب طرح‌ها، آن دسته از طرح‌هایی را که کمترین ارزیابی را دارا می‌باشند یا صرفه‌جویی ارزی ایجاد می‌کنند یا تولیدات و بازدهی آنها زیربنایی و اشتغال‌زا بوده یا به عنوان مواد اولیه مورد مصرف صنایع دیگر خواهند بود، در اولویت قرار دهند.

تبصره ۳- سازمان برنامه و بودجه استان‌ها موظفند در جلسات کمیته برنامه‌ریزی استان که به منظور بررسی طرح‌های ارجاعی تشکیل می‌شود، از نماینده بانک عامل در تمامی جلسات و سایر دستگاههای اجرایی ذیربط (حسب مورد) دعوت به عمل آورند.

تبصره ۴- بانکهای عامل در صورت کمبود کارشناس، می‌توانند از امکانات کارشناسی استان استفاده نمایند و سازمان‌ها، ادارات کل و نهادها و موسسات دولتی استان موظفند براساس درخواست بانک، در بررسی طرح‌های پیشنهادی همکاری لازم را معمول دارند.

تبصره ۵- طرح‌های تهیه شده در زمینه‌های علمی، فرهنگی، هنری و سیاحتی پس از تصویب در کمیسیون تخصصی حسب مورد با حضور نماینده اداره کل فرهنگ و ارشاد

دوره اجرای طرح (مصوب ۱۳۷۳) نباید حداکثر بیش از ده (۱۰) سال برای طرح‌های تولیدی، احداث ساختمان سینما، مدارس غیرانتفاعی و حداکثر هفت (۷) سال برای سایر طرح‌ها از زمان اولین پرداخت تسهیلات باشد. مدت مزبور به نحوی تعیین خواهد شد که بازپرداخت تسهیلات اعتباری بانکی مقدم بر بازگشت سایر منابع سرمایه‌گذاری باشد.

ماده ۱۰- در صورتی که اجرای مصوبات موضوع تبصره (۳) قوانین بودجه سنواتی کل کشور بیش از مدت پیش‌بینی شده در طرح بیانجامد و علل این تأخیر بنا به تشخیص بانک عامل موجه بوده و خارج از حیطه کنترل و عمل مجریان طرح‌ها باشد، بانک عامل با رعایت ضوابط و مقررات موضوع این آیین‌نامه نسبت به تغییر تاریخ شروع بازپرداخت تسهیلات اعتباری طرح‌های مزبور اقدام می‌نماید. مشروط بر اینکه مجموع طول مدت اجرا و بازپرداخت تسهیلات اعتباری از زمان اولین پرداخت تسهیلات بیشتر از ده (۱۰) سال نشود. در صورتی که براساس مفاد این ماده، مدت اجرا تمدید و زمان شروع بازپرداخت در مورد طرحی تغییر یابد، مدت زمان تمدید شده مشمول جریمه تأخیر

سالهای آینده به لحاظ احتمال بروز تغییراتی در ضوابط مربوط امکان‌پذیر نمی‌باشد.

ماده ۸- مجریان طرح‌ها موظفند طرح مورد نظر را تا زمانی که بانک عامل ارائه دهند که تصویب آن طرح تا پایان اسفند ماه سال ۱۳۷۳ امکان‌پذیر باشد و در صورت تصویب حداکثر تا بهمن ماه سال بعد قرارداد لازم را با بانک عامل منعقد نمایند.

ماده ۹- بانکهای عامل موظفند منابع اعتباری طرح‌های مصوب موضوع این آیین‌نامه را متناسب با پیشرفت اجرای طرح و همزمان با مصرف سهم متقاضی (به میزان تصویب شده)، در اختیار متقاضیان قرار دهند. طول مدت اجرای طرح، مدت زمان لازم برای بازپرداخت تسهیلات اعتباری دریافتی و تاریخ شروع بازپرداخت این قبیل تسهیلات به ترتیبی خواهد بود که در کمیسیون موضوع ماده (۶) این آیین‌نامه یا بانک عامل (حسب مورد) بررسی شده و به تصویب کمیته برنامه‌ریزی استان یا بانک مربوط (حسب مورد) رسیده باشد. در هر حال تاریخ شروع بازپرداخت قبل از شروع بهره‌برداری نخواهد بود.

تبصره - مجموع مدت بازپرداخت تسهیلات اعتباری دریافتی با احتساب طول

اسلامی استان یا نماینده سازمان تبلیغات اسلامی یا نماینده سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، از طرح در کمیته برنامه‌ریزی استان‌ها معاف می‌باشند.

تبصره ۶- طرح‌های تهیه شده در زمینه‌ها طراحی مهندسی و طراحی مونتاژ با تصویب کمیسیون تخصصی با حضور نماینده اداره کل صنایع سنگین استان، از طرح در کمیته برنامه‌ریزی استان معاف می‌باشند.

ماده ۷- بانکهای عامل موظفند حسب مورد، تسهیلات اعتباری مربوط به طرح‌های مصوب را در چهارچوب ضوابط و دستورالعمل‌های اجرایی انواع تسهیلات اعتباری موضوع قانون عملیات بانکی بدون ربا و سایر مقررات بانکی مربوط، تأمین و ترتیبی اتخاذ نمایند که تسهیلات موضوع تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۷۳ کل کشور با اولویت کامل و در قالب سقف مجاز اعطای تسهیلات اعتباری مصوب شورای پول و اعتبار اعطا شود.

تبصره - تأمین اعتبارات مورد نیاز طرح‌های ارائه شده در سال ۱۳۷۳، صرفاً در حد سهمیه تخصیصی به هر استان یا نهاد در همان سال، صورت می‌گیرد و تخصیص بخشی از تسهیلات لازم از محل اعتبارات

نمی‌باشد و سود پیش‌بینی شده در طرح به آن تعلق می‌گیرد.

ماده ۱۱- سهم منابع سرمایه‌گذاری مجری طرح در مورد طرح‌های مربوط به صنایع روستایی، خود اشتغالی، خدمات فنی روستایی، بازسازی و نوسازی اماکن سنتی دامی، طرح‌های آبخیزداری، جنگل و مرتع، تعاونی‌های تولیدی و اشتغال ایثارگران به پیشنهاد مرجع تصویب‌کننده طرح در حد توان مجری و حداقل پنج درصد (۵٪) و در سایر موارد حداقل ده درصد (۱۰٪) کل سرمایه‌گذاری (مجموع سرمایه ثابت و سرمایه در گردش) تعیین می‌شود.

تبصره - طرح زیربنایی آب و خاک از تأمین سهم سرمایه‌گذاری مجری طرح معاف می‌باشند.

ماده ۱۲- طرح‌های تولیدی و عمرانی (اعم از تعاونی و غیرتعاونی) که حداقل هشتاد درصد (۸۰٪) مجریان آن را رزمندگان داوطلب که حداقل شش (۶) ماه متوالی یا یکسال متناوب (غیر از دوران سربازی) در جبهه‌ها بوده‌اند، یا جانبازان، آزادگان و مهاجرین جنگ تحمیلی یا خانواده معظم شهدا، مفقودین، اسرا (فرزند، همسر، پدر یا برادر) تشکیل دهند، در صورتی که به تشخیص بنیاد شهید، بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی، ستاد امور آزادگان، ستاد بازسازی و نوسازی مناطق جنگ‌زده و وزارت تعاون حسب مورد توانایی مالی نداشته باشند از پرداخت تمام یا قسمتی از سهم آورده متقاضی معاف می‌باشد. و هزینه‌های مربوط به ارائه خدمات دستگاه‌های دولتی و وابسته به دولت تهیه طرح، گرفتن موافقت اصولی و پروانه و سایر مجوزها و بررسی طرح به وسیله بانک و سایر مراجع و تهیه زمین قابل توثیق جزو هزینه‌های طرح محسوب می‌شود.

ماده ۱۳- سرمایه در گردش مورد نیاز واحدهای تولیدی موجود با رعایت مفاد این آیین‌نامه از محل تسهیلات اعتباری موضوع تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۷۳ کل کشور قابل تأمین می‌باشد. تسهیلات اعتباری

مربوط به سرمایه در گردش تحت هیچ عنوان نباید به مصرف بازپرداخت بدهی‌های قبلی استفاده‌کنندگان برسد.

ماده ۱۴- سازمان برنامه و بودجه موظف است به نیابت از دولت، کارمزد و سود طرح‌های مذکور در زیر را به میزان هفتاد درصد (۷۰٪) سود و کارمزد متعلق، تعهد و پرداخت نماید.

۱- طرح‌های مهاجرین جنگ تحمیلی در استان‌های جنگ‌زده

۲- طرح‌های مربوط به ایثارگران و معلولان تحت پوشش سازمان بهزیستی

۳- طرح‌های تعاونی تولیدی

۴- طرح‌هایی که در بخش‌های محروم و دهستان‌های محروم و مناطق عشایری کشور اجرا می‌شوند.

۵- طرح‌های احداث مدارس غیرانتفاعی

۶- طرح‌های زیربنایی آب و خاک و کشاورزی

ماده ۱۵- اعتبار منظور شده در ردیف ۶۰۱۰۲۷ به منظور پرداخت کارمزد و سود تضمین شده و پرداخت اقساط معوق لاوصول ناشی از اجرای تبصره (۳۳) قانون بودجه سال ۱۳۵۹ و تبصره (۳) قوانین بودجه سنوات ۱۳۶۰ لغایت ۱۳۷۲ می‌باشد که بنابه پیشنهاد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران توسط سازمان برنامه و بودجه تخصیص داده خواهد شد.

ماده ۱۶- دستگاهها و نهادهای مذکور در تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۷۳ کل کشور موظفند گزارش عملکرد تسهیلات اعتباری موضوع این آیین‌نامه راهرشش (۶) ماه یکبار از طریق سازمان برنامه و بودجه به کمیسیون‌های برنامه و بودجه، دیوان محاسبات و امور اقتصادی و دارایی مجلس شورای اسلامی ارسال دارند.

ماده ۱۷- بانکهای عامل موظفند همه ساله مانده مطالبات معوق لاوصول خود ناشی از اعطای تسهیلات اعتباری برای اجرای طرح‌هایی که براساس مفاد این آیین‌نامه به تصویب رسیده‌اند را به بانک مرکزی

جمهوری اسلامی ایران ارسال نمایند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران همه ساله میزان اینگونه مطالبات را تنظیم و حداکثر تا پایان شهریورماه به سازمان برنامه و بودجه اعلام خواهد نمود. سازمان برنامه و بودجه موظف است مانده مطالبات مذکور را به میزانی که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام شده است در لایحه بودجه سال بعد منظور نماید.

تبصره ۱- کمیته برنامه‌ریزی استان موظف است موارد مربوط به عدم بازپرداخت تسهیلات اعتباری و سایر مشکلات طرح‌ها را بررسی و حتی‌الامکان تسهیلات لازم را در جهت رفع مشکلات اجرایی طرح‌ها فراهم نموده و ترتیبی اتخاذ نماید تا بازپرداخت تسهیلات اعتباری دریافتی اینگونه طرح‌ها به موقع صورت پذیرد.

تبصره ۲- در مواردی که واحدهایی از محل اعتبارات موضوع تبصره (۳) قوانین بودجه سنواتی به مرحله اجرا درآمده یا ایجاد شده‌اند و در حال حاضر به دلایل ساختاری قادر به ادامه فعالیت به صورت اقتصادی نیستند یا در حال بهره‌برداری بوده ولی به دلایل غیرموجه نسبت به بازپرداخت اقساط مقرر اقدام نمی‌نمایند، واحدهای مزبور بنابه پیشنهاد بانک عامل و موافقت کمیته برنامه‌ریزی استان به فروش می‌رسند (نحوه فروش توسط کمیته مزبور تعیین می‌شود) و پس از تأمین مطالبات بانک از محل درآمد فروش، باقیمانده در حساب خاصی نگهداری می‌شود. در صورت کمبود درآمد فروش، مانده مطالبات جهت تأمین به سازمان برنامه و بودجه اعلام خواهد شد.

ماده ۱۸- بانکهای عامل موظفند هر شش (۶) ماه یکبار راساً و براساس منابع اطلاعاتی خود، گزارش عملکرد تسهیلات اعتباری اعطایی شامل انواع و میزان تسهیلات اعتباری اعطایی و نوع طرح‌ها، همچنین میزان بدهی ناشی از مطالبات معوق لاوصول و نیز میزان کارمزد و سود سهم دولت در مورد طرح‌های مضمول و سایر اطلاعات لازم را به بانک

از طریق دریافت سفته انجام خواهد شد. همچنین بانکهای عامل می‌توانند نسبت به قبول رهن اراضی موضوع مواد (۳۱) و (۳۲) «آیین‌نامه اجرایی لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی واگذاری و احیای اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۹/۱/۲۱» اقدام نمایند. در این موارد کل طرح اعم از زمین و مستحقات ناشی از اجرای طرح توسط بانک به وثیقه گرفته می‌شود. بانکهای عامل مکلفند در مورد مستحقات، اموال و داراییهای موجود در مناطق جنگزده که اسناد آنها در جنگ از بین رفته است، تسهیلات ویژه قابل شوند.

تبصره ۱- تضمین دولت، موضوع بند (۳) این ماده نافذ و وظایف بانکهای عامل جهت وصول مطالبات ناشی از اعطای تسهیلات اعتباری موضوع این آیین‌نامه نبوده و بانکهای عامل مکلفند برای حفظ حقوق خود اقدامات قانونی لازم را جهت مصرف و بازپرداخت تسهیلات اعتباری اعطایی بعمل آورند و در موارد زیر بر مصرف و بازپرداخت تسهیلات اعتباری اعطایی نظارت نمایند.

۱- نظارت بر مصرف صحیح تسهیلات اعتباری اعطایی متناسب با پیشرفت اجرای طرح.

۲- نظارت بر بازپرداخت بدهیهای ناشی از تسهیلات اعتباری دریافتی از محل درآمد طرح.

تبصره ۲- استفاده کنندگان از تسهیلات اعتباری موضوع این آیین‌نامه موظفند اقساط تسهیلات اعتباری دریافتی را به موقع پرداخت نمایند. عدم پرداخت بموقع اقساط بدهی استفاده کنندگان از تسهیلات اعتباری مزبور در حکم تصرف غیرقانونی در اموال دولتی محسوب می‌شود.

فصل دوم - ضوابط مورد عمل برای بانک سپه

ماده ۲۱- بانک سپه مکلف است پس از رسیدگی‌های لازم ضمن اطلاع به اداره کل

۳- سازمان برنامه و بودجه به نیابت از دولت مکلف است اعتبار لازم جهت تأمین و پرداخت تفاوت کارمزد و سهم دولت به میزان هفتاد درصد (۷۰٪) مربوط به تسهیلات اعتباری اعطایی به طرح‌های موضوع ماده (۱۴) این آیین‌نامه و مطالبات معوق لاوصول بانکهای عامل ناشی از اعطای تسهیلات اعتباری به طرح‌های مصوب موضوع این آیین‌نامه را در لوابح بودجه سال بعد منظور و به بانکهای عامل پرداخت نماید.

۴- کلیه مستحقات، اموال و داراییهای قابل توثیق ناشی از اجرای طرح‌های موضوع این آیین‌نامه در وثیقه بانکهای عامل قرار خواهند گرفت و چنانچه براساس ضوابط موجود بانکها، توثیق زمین محل اجرای طرح امکان‌پذیر نباشد، بانکهای عامل علاوه بر توثیق مستحقات، اموال و داراییهای پیش‌بینی شده در طرح که روی زمین احداث، یا نصب می‌گردند، می‌توانند به منظور جبران نقیصه عدم امکان توثیق زمین از متقاضی سفته نیز دریافت نمایند. در مورد طرح‌های زیربنایی آب و خاک تضمین تسهیلات اعتباری صرفاً

مرکزی جمهوری اسلامی ایران ارسال نمایند. ماده ۱۹- ادارات کل تعاون به نیابت از تعاونی‌های تحت پوشش خود همچنین وزارت جهاد سازندگی و وزارت کار و امور اجتماعی به نیابت از متقاضیان استفاده از تسهیلات اعتباری مربوط می‌توانند اقدامات لازم را مطابق مفاد این آیین‌نامه و بنابه درخواست آنان، تا مرحله قبل از عقد قرارداد انجام دهند. در هر حال، قرارداد لازم بین بانک و استفاده کننده از تسهیلات اعتباری منعقد خواهد شد.

ماده ۲۰- تضمین‌های تسهیلات اعتباری موضوع این آیین‌نامه عبارتند از:

۱- تضمین‌های مربوط به طرح‌های قابل بررسی توسط بانک ملی ایران به شرح ماده (۲۹)

۲- اعطای اجازه برداشت از حساب‌های بانکهای عامل به بانکهای تجاری تامین کننده کمبود منابع اعتباری (موضوع بند (۳) ماده (۳) این آیین‌نامه) با هماهنگی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

تعاون استان تمام یا قسمتی از مایملک آن تعداد از شرکت‌های تعاونی زیر پوشش وزارت تعاون که توانایی واریز وام دریافتی را ندارند طبق مقررات مندرج در ضمن عقد به فروش رسانده و از محل موجودی و مطالبات شرکت و اموال و داراییهای سهامداران شرکت و درآمد فروش، مطالبات خود و دولت را تأمین و پرداخت نماید.

تبصره ۱- چنانچه مجموع وجوه حاصل از اقدامات مذکور در این ماده (فروش مایملک شرکت‌ها)، تکافوی پرداخت کامل مطالبات بانک را ننماید، سازمان برنامه و بودجه مکلف است مانده مطالبات پرداخت نشده و معوق لاوصول را از این بابت براساس اسناد و مدارک ارائه شده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در لوائح بودجه سال‌های آینده منظور نماید.

تبصره ۲- گزارش کامل بدهی هر یک از شرکت‌های تعاونی ذیربط و میزان مانده بدهی ناشی از اصل و فرع موضوع تسهیلات، هر سه ماه یکبار توسط بانک سپه به وزارت تعاون، بانک مرکزی و سازمان برنامه و بودجه ارسال خواهد شد.

تبصره ۳- در مورد پرداخت تعهدات دولت ناشی از مفاد این ماده در سالهای گذشته حداکثر دو سال پس از آخرین بازپرداخت توسط گیرنده تسهیلات ملاک محاسبه سود و کارمزد بانک خواهد بود و مازاد بر آن ناشی از تعلل بانک در وصول مطالبات قانونی تلقی شده و جزو مطالبات بانک از دولت محسوب نخواهد شد.

تبصره ۴- وزارت تعاون مکلف است کلیه اهنداد، قراردادها، مدارک، تعهدات، اطلاعات و وثایق مربوط به این شرکت‌ها و سهامداران آنها را که در اختیار دارد به منظور فراهم آوردن امکان وصول مطالبات در اختیار بانک سپه قرار دهد.

ماده ۲۲- وضعیت شرکت‌های تعاونی تحت پوشش وزارت تعاون، توسط کمیسیون متشکل از نمایندگان ثابت و تام‌الاختیار سازمان برنامه و بودجه، بانک سپه و وزارت

تعاون مورد رسیدگی قرار گرفته و در صورت تشخیص اینکه هر یک از شرکت‌های تعاونی مزبور قابلیت بازایافت نداشته و قادر به بازپرداخت تسهیلات اعتباری دریافتی نمی‌باشند، تمام یا قسمتی از مایملک آنها با رعایت سایر ضوابط و مقررات مندرج در آیین‌نامه اجرایی بند «۹» تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۶۸ کل کشور (به استثنای ماده ۷ آن) از طریق مزایده یا ترک تشریفات یا هر طریق دیگری که به صرفه و صلاح دولت باشد به فروش می‌رسد و از محل درآمد فروش مطالبات بانک و دولت تأمین و پرداخت می‌شود.

فصل سوم - ضوابط مورد عمل برای بانک کشاورزی

ماده ۲۳- کلیه تسهیلات اعتباری بخش کشاورزی و دامپروری (از جمله جنگل، مرتع، شیلات و آبزیان) توسط بانک کشاورزی اعطا خواهد شد. تسهیلات اعتباری مربوط به طرح‌های زیربنایی آب و خاک به شرح زیر در اختیار متقاضیان واجد شرایط قرار خواهد گرفت و اعطای تسهیلات به سایر طرح‌های بخش کشاورزی و دامپروری مشمول ضوابط عمومی این آیین‌نامه خواهد بود.

تبصره ۱- تهیه طرح، شامل نوع مالکیت، مشخصات فنی پروژه، برآورد هزینه‌ها مدت زمان لازم برای اجرای طرح، مدت استهلاک تسهیلات، زمان شروع بازپرداخت و سایر ویژگی‌های طرح حسب مورد به عهده وزارت کشاورزی و هیاتهای هفت نفره واگذاری زمین برای طرح‌های آب و خاک و شرکت‌های آب منطقه‌ای یا آب و برق خوزستان خواهد بود.

تبصره ۲- طرح‌های آب خاک با معرفی و تایید وزارت کشاورزی مستقیماً به بانک کشاورزی و طرح‌های شبکه‌های آبیاری و زهکشی با معرفی و تایید شرکت‌های آب منطقه‌ای یا آب و برق خوزستان خواهد بود.

تبصره ۳- تسهیلات اعتباری مربوط به کشاورزان و تعاونی‌هایی که در اجرای لایحه بودجه قانونی مصوب ۱۳۵۹/۱/۲۶ شورای انقلاب اسلامی یا قانون اراضی کشت موقت مصوب ۱۳۶۵/۸/۷ مجلس شورای اسلامی زمین دریافت داشته یا صاحب زمین می‌شوند اختصاص می‌یابد تا با معرفی هیات‌های هفت نفره و منحصرأ برای مصارف آب، خاک، حفر چاه، تجهیزات و تأمین ادوات مورد نیاز در اختیار آنان قرار گیرد.

ماده ۲۴- بانک کشاورزی موظف است تسهیلات اعتباری طرح‌های موضوع ماده (۲۳) این آیین‌نامه را که دارای توجیحات فنی، مالی و اقتصادی بوده و فقط از نظر سهم سرمایه‌گذاری و وثیقه با مقررات بانکها وفق نمی‌دهند، پس از تأیید سازمان برنامه و بودجه استان با رعایت مفاد مواد مربوط مذکور در این آیین‌نامه و متناسب با پیشرفت عملیات، پرداخت نماید.

فصل چهارم - ضوابط مورد عمل برای بانک ملی ایران

ماده ۲۵- تسهیلات اعتباری تخصیص یافته به بنیاد شهید انقلاب اسلامی و ستاد آزادگان و بنیاد مستضعفان و جانبازان منحصرأ جهت فراهم نمودن موجبات اشتغال جانبازان و فرزندان، همسران، پدران، مادران و برادران شهدا، مقنودین و اسرای جنگ با روش‌های زیر توسط بانک ملی ایران اعطا خواهد شد:

۱- توسعه شرکت‌های موجود
۲- سرمایه‌گذاری فقط برای تکمیل طرح‌های نیمه تمام

تبصره - بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد مستضعفان و جانبازان و ستاد آزادگان موظفند حداقل هشتاد درصد (۸۰٪) از اعتبارات تخصیصی را به طرح‌های مورد نظر در شهرستان‌ها (به غیر از تهران) اختصاص دهند.

ماده ۲۶- بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد مستضعفان و جانبازان حسب مورد افراد مذکور در ماده (۲۵) را در طرح‌ها و شرکت‌هایی که

به هر عنوان از تسهیلات موضوع این آیین نامه استفاده می‌نمایند ضمن اشتغال آنها حداکثر ظرف مدت دو سال پس از آغاز بهره‌برداری سهم نمایند. انتقال مالکیت به شرح فوق، رافع تضمین‌های مربوط نخواهد بود.

تبصره - بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد مستضعفان و جانبازان موظفند گزارش عملکرد تبصره (۳) سنواتی کل کشور مربوط به خود را شامل طرح‌های مصوب و اجرا شده و نحوه واگذاری سهام آن به افراد مذکور در ماده (۲۵) را در چهارچوب جدول‌های پیشنهادی سازمان برنامه و بودجه حداکثر لغایت شهریورماه سال ۱۳۷۳ از طریق سازمان برنامه و بودجه به هیات دولت تقدیم نمایند.

ماده ۲۷- طرح‌های مربوط به خانواده معظم شهدا، مفقودین و اسرا، توسط عالی‌ترین مقام بنیاد شهید انقلاب اسلامی یا نماینده وی و در مورد جانبازان توسط ریاست بنیاد مستضعفان و جانبازان یا نماینده وی و در مورد آزادگان توسط خود متقاضیان با معرفی ستاد آزادگان، به منظور استفاده از تسهیلات اعتباری کتباً به بانک ملی ایران ارائه خواهد شد.

تبصره ۱- بانک ملی ایران قبل از تعیین محل استقرار طرح و مشخصات حقوقی آن توسط آزادگان و بنیاد شهید انقلاب اسلامی و بنیاد مستضعفان و جانبازان بررسی طرح‌های پیشنهادی را آغاز نموده و نظر خود را دایر بر رد یا قبول طرح اعلام خواهد نمود. در هر حال اعطای تسهیلات، موقوف به تعیین محل استقرار طرح و ارائه مشخصات حقوقی زمین و موافقت اصولی طرح‌ها (در مورد طرح‌های کشاورزی، پروانه تأسیس) و سایر مجوزهای لازم خواهد بود.

تبصره ۲- بانک ملی ایران با رعایت مقررات داخلی خود می‌تواند تا پانزده درصد (۱۵٪) از هزینه‌های ثابت طرح‌ها را تحت عنوان هزینه‌های مقدماتی حداکثر ده (۱۰) روز پس از ارائه موافقت اصولی وزارتخانه یا ارگان ذیربط در مورد هر طرح در اختیار

مجری مربوط که از طرف بنیاد شهید یا بنیاد مستضعفان و جانبازان معرفی شده است (اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی) قرار دهد.

ماده ۲۸- بانک ملی ایران پس از بررسی‌های لازم و تشخیص این که طرح‌های پیشنهادی دارای توجیحات لازم از نظر فنی، مالی و اقتصادی می‌باشند، پس از اخذ تضمین کافی به شرح ماده (۲۹) تسهیلات اعتباری مورد نیاز را در قالب قرارداد فی‌مابین بانک و آزادگان و مجری طرح معرفی شده توسط بنیاد شهید انقلاب اسلامی یا بنیاد مستضعفان و جانبازان، متناسب با پیشرفت عملیات اجرایی طرح بدون در نظر گرفتن سهم سرمایه‌گذاری مجری طرح، تأمین نماید.

ماده ۲۹- تضمین‌هایی که در قبال تسهیلات اعطایی به طرح‌های مشمول توسط بانک ملی ایران اخذ خواهد شد عبارتند از:

۱- تفویض اختیار غیرقابل برگشت برداشت از کلیه حساب‌های فعلی و آتی واحد اشتغال بنیاد شهید یا هر واحدی که در آینده وظایف این واحد را به عهده داشته باشد و برداشت از حساب‌های بنیاد مستضعفان و جانبازان (حسب مورد) نزد کلیه بانکهای کشور به بانک ملی ایران که در قرارداد مربوط به

طرح گنجانیده خواهد شد.

۲- توثیق کلیه مستحقات و اموال منقول و غیرمنقول و داراییهای قابل توثیق ناشی از اجرای طرح نزد بانک ملی ایران.

۳- در مورد آن دسته از جانبازان و خانواده معظم شهدا، اسرا و مفقودین که به لحاظ نوع و محل اجرای طرح قادر به سپردن وثیقه موضوع بند (۲) این ماده نمی‌باشند، ضمانت کتبی بنیاد شهید یا بنیاد مستضعفان و جانبازان (حسب مورد) جایگزین خواهد شد.

۴- نهادهای مذکور در این فصل (حسب مورد) بازپرداخت مطالبات بانک ملی ایران ناشی از اعطای تسهیلات موضوع این آیین‌نامه را بدون قید و شرط به طور غیرقابل برگشت تعهد و تضمین می‌نمایند.

ماده ۳۰- مهلت لازم برای بازپرداخت تسهیلات اعطایی توسط بانک ملی ایران با توجه به ماهیت طرح حداکثر ده (۱۰) سال تعیین می‌شود. اولین قسط بازپرداخت (۶) ماه پس از شروع بهره‌برداری خواهد بود.

ماده ۳۱- بانک ملی ایران حداکثر ظرف (۳۰) روز طرح‌های کمتر از پنجاه میلیون (۵۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال و حداکثر ظرف (۴۵) روز سایر طرح‌ها را بررسی و نتیجه را حسب مورد به ارائه‌کننده طرح اعلام می‌نماید. در صورتی که طرحی قابل توجه نباشد دلایل آن می‌باید از طرف بانک ملی ایران به ارائه‌کننده منعکس شود.

ماده ۳۲- ضوابط مندرج در ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۶۹ کل کشور در مورد نحوه انتقال طرح‌های مربوط به اشتغال جانبازان از بنیاد شهید انقلاب اسلامی به بنیاد مستضعفان و جانبازان انقلاب اسلامی در سال ۱۳۷۳ نیز ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۳۳- بنیاد شهید، بنیاد مستضعفان و جانبازان و ستاد آزادگان برای اجرای طرح‌های جدید جهت اشتغال خانواده شهدا، جانبازان و آزادگان باید طرح‌های خود را به بانک‌های صادرات و کشاورزی ارائه نموده و بقیه در صفحه ۵۸

بیشتری در جهت جذب اعتبارات برخوردار گردد.

۳- حداکثر زمان لازم برای بررسی طرح‌ها و اعلام نتایج نهایی از طرف بانک‌های عامل در دستورالعمل اجرایی تعیین و اعلام گردد.

۴- در رابطه با میزان کارمزد بررسی طرح بین بانک‌های عامل وحدت رویه ایجاد شود.

۵- در ارتباط با وثیقه برای بخش تعاونی روش مناسبی در چارچوب دستورالعمل اجرایی منظور شود.

اجرائی بانک مرکزی از جمله پیچیدگی گردش کار و عدم پیش‌بینی همه موارد لازم در دستورالعمل و تأخیر در ابلاغ آن به بانک‌ها. لذا با توجه به مطالب فوق پیشنهاد می‌شود:

۱- حداکثر ۲ بانک عامل برای متقاضیان وام بخش تعاونی از محل تبصره ۵۰ قانون بودجه سال ۷۳ تعیین و اعلام گردد.

۲- گردش کار پیچیده و سایر مشکلات ناشی از دستورالعمل اجرایی بانک مرکزی در سال ۷۲ به نحو مقتضی مورد ارزیابی و تجدید نظر قرار گرفته و از سرعت و سهولت

۲/۲۸۲۰۶ میلیون ریال یعنی معادل ۲۰/۲۲ درصد اعتبارات تخصیصی به بخش تعاونی جذب گردیده است. جدول شماره (۴) توزیع طرح‌های تعاونی متقاضی وام از محل تبصره ۵۲ را برحسب بانک‌های عامل نشان می‌دهد.

در مجموع با مقایسه مبالغ مصوب توسط بانک‌های عامل می‌توان نتیجه گرفت بانک ملت در قیاس با بانک‌های دیگر بیشترین مبلغ وام تصویری را داشته است. قابل ذکر است که به دلیل کثرت طرح‌های ارائه شده به بانک‌های عامل، بخشنامه‌ای از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران صادر گردید مبنی بر اینکه بانک‌های عامل وظیفه دارند تا پایان شهریورماه ۷۳ نسبت به بررسی طرح‌های سال ۷۲ متقاضی استفاده از تسهیلات اعتباری تبصره ۵۲ اقدام نمایند. لذا با توجه به زمان تمدید شده، طبعاً تعداد طرح‌های تعاونی که به تصویب بانک مرکزی خواهند رسید افزایش می‌یابد.

بقیه از صفحه ۳۸

در دل نداشته باشد و تا حد امکان با رضایت خاطر سازمان را ترک کند.

۷- گوش دادن گاه و بیگاه به گلابه‌ها و توضیح مشکلات و تلاش برای حل آن، زیرا در بسیاری از موارد امور بسیار جزئی به تخلف منجر می‌شود، در حالی که با اندکی توجه می‌شود آن را حل و فصل کرد.

۸- تعیین دقیق و روشن اهداف و سیاست‌های سازمان و آمادگی برای تشریح آن به هرکس خواستار بیشتر دانستن بود.

۹- تنبیه خاطی متناسب با خطای مرتکب شده و آگاه کردن دیگران از این اقدام تا کسانی که هنوز در قاطعیت مدیر یا سرپرست تردید دارند، آن را باور کنند.

۱۰- بررسی دقیق شرایط زمانی و مکانی قبل از اتخاذ تصمیم به اعمال تنبیه یا اخراج.

۲- تدوین روش بررسی عادلانه مسایل به شیوه هشداردهی و دیگر انواع تنبیه

۳- انجام بررسی‌های عادلانه و برکنار از هر نوع تعصب درباره علل ارتکاب خطا پیش از اتخاذ تصمیم نهایی درباره آن

۴- یادداشت رفتارهای نادرست هر یک از کارکنان به مرور زمان تا در نهایت بتوان به آن استناد کرد.

۵- گرفتن تعهد کتبی از متقاضیان استخدام در برگره‌هایی که مقررات در آن درج و هشدارهای لازم داده شده است.

۶- انجام مصاحبه قبل از اخراج نهایی یک کارمند حداقل بدان سبب که حرف‌های ناگفته

مشکلات و تنگناها

پاره‌ای از مشکلات و موانعی که در سال ۷۲ از عوامل مهم عدم جذب اعتبارات تبصره ۵۲ قانون بودجه به نحو مطلوب بوده به این شرح می‌باشد:

۱- عدم همکاری برخی از بانک‌های عامل و مطالبه وثیقه ملکی به میزان وام پرداختی به تعاونی‌ها.

۲- تعدد بانک‌های عامل این تبصره برای اعطای تسهیلات تبصره ۵۲

۳- عدم تعیین سقف اعتباری برای هر یک از بانک‌های عامل

۴- تقاضای کارمزد بررسی طرح از طرف بانک‌ها قبل از تایید طرح که در رابطه با وام‌های با مبالغ کلان، هزینه سنگینی را در صورت عدم تصویب به متقاضی تحمیل می‌کند. مبلغ کارمزد نیز در بانک‌های مختلف تفاوت دارد.

۵- اشکالات موجود در دستورالعمل

بقیه در صفحه ۵۷

با رعایت سایر مواد این آیین‌نامه از تسهیلات اعتباری تبصره (۳) در استان‌ها استفاده نمایند. کمیته برنامه‌ریزی استان موظف است اعطای تسهیلات اعتباری به این طرح‌ها را در اولویت قرار دهد.

ماده ۳۴- کلیه طرح‌های موضوع تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۷۳ کل کشور بایستی به تصویب کمیته برنامه‌ریزی استان برسد لذا مفاد تبصره (۲) ذیل ماده (۵)، تبصره‌های (۵) و (۶) ماده (۶) و ماده (۲۴)

این آیین‌نامه در صورت تفویض اختیار کمیته مزبور لازم‌الاجرا می‌باشند و اختیارات کمیته موضوع بند (د) تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۷۲ کل کشور - مذکور در آیین‌نامه اجرایی تبصره (۳) قانون بودجه سال ۱۳۷۲ - در صورتی که کمیته برنامه‌ریزی استان اختیارات خود را به کمیته‌های تخصصی (تعاون، خوداشتغالی، زیربنایی و آب و خاک حسب مورد) تفویض نماید، در سال ۱۳۷۳ نیز برقرار است.

حسن حبیبی
معاون اول رییس جمهور